

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammel Torv 22. 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Retsudvalget
REU alm. del - Bilag 174
Offentlig

- 8 DEC. 2004

Dato:

J.nr.: 2002-3535-628
Sagsbehandler: PH
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 35

+ rapporter

Vedrørende inspektion af den sikrede institution Stevnstortet

Hermed sender jeg et eksemplar af opfølgingsrapport (nr. 2) af dags dato om inspektionen den 9. december 2002 af den sikrede institution Stevnstortet.

Med henblik på muligheden for mangfoldiggøre rapporten vedlægger jeg desuden en uhæftet kopi af rapporten.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

Opfølgning (nr. 2)

- 8 DEC. 2004

Gammeltorv den
Journalnr. 2002-3535-628 PH

Folketingets Ombudsmand - Gammeltorv 22 - 1457 København K

Den 24. marts 2004 afgav jeg en opfølgingsrapport om min inspektion den 9. december 2002 af den sikrede institution Stevnsfortet. I rapporten bad jeg Stevnsfortet om oplysninger mv. vedrørende nærmere angivne forhold. Jeg bad om at svaret blev sendt til mig gennem Storstrøms Amt og Socialministeriet.

Jeg modtog i den anledning udtalelser af 29. juli og 6. oktober 2004 med bilag fra Storstrøms Amt og Socialministeriet. På amtets udtalelse er vedhæftet et notat af 25. juni 2004 uden angivelse af hvem det er udfærdiget af. Jeg går imidlertid ud fra at det er Stevnsfortets udtalelse i sagen.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 3.1. Bygning og gangarealer

I en artikel i Dagbladet Køge den 29. januar 2004 var det nævnt at Storstrøms Amtsråd den 28. januar 2004 godkendte at Stevnsfortet skulle gøres permanent. Jeg bad for en ordens skyld om en bekræftelse på at der var truffet en sådan beslutning og om oplysning om hvorvidt beslutningen var et resultat af regeringens overvejelser, jf. Socialministeriets oplysning herom i ministeriets tidligere udtalelse.

Socialministeriet har oplyst at Stevnsfortet nu rummer mere permanente pladser, og at det skal ses på baggrund af regeringens overvejelser, herunder regeringens aftale af 8. november 2003 med Dansk Folkeparti om finansloven for 2004. Denne aftale indeholdt bl.a. en udvidelse af antallet af sikrede pladser.

Ministeriet har videre oplyst at ejendommen der rummer de sikrede pladser, i den forbindelse er overdraget fra staten til amtet. Finansieringen heraf er sket gennem bevilling på finansloven for 2004, jf. ovennævnte aftale.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 5. Beskæftigelse og undervisning

Jeg bad Stevnfortet om at uddybe det i den tidligere udtalelse oplyste om at undervisningen "[o]ftest foregår... som eneundervisning, hvor der i undervisningslokalet undervises flere elever ad gangen".

Stevnsfortet har ikke svaret på min anmodning herom.

Jeg gentager derfor denne anmodning.

Jeg tilkendegav desuden at jeg stadig var interesseret i at modtage projektbeskrivelsen for fjernundervisningsprogrammet DUPER og nærmere oplysning om den støtte der ydes de unge som modtager fjernundervisning. Jeg bad tillige Stevnfortet om at underrette mig når resultatet af Undervisningsministeriets overvejelser om medfinansiering af DUPER-projektet forelå, herunder om hvad der (herefter) skete vedrørende dette projekt.

Stevnsfortet har oplyst at der endnu ikke foreligger en projektbeskrivelse for fjernundervisningsprogrammet DUPER, og at Stevnfortet ikke for tiden er med i projektet.

Jeg har noteret mig det oplyste. Da Stevnfortet ikke længere er med i projektet, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold, men jeg opretholder min anmodning om nærmere oplysninger om støtten til unge der modtager fjernundervisning.

Ad punkt 6. Fritidsaktiviteter og fællesskab

Da Stevnfortet ikke havde besvaret mit spørgsmål om eventuelle retningslinjer for brugen af computerne (på afdelingerne), anmodede jeg på ny om oplysning herom.

Stevnsfortet har oplyst at elevcomputerne på afdelingerne er arbejdscomputere som i fritiden bruges til brevskriveri, komponering af elektronisk musik og diverse spil. Stevnfortet har endvidere på ny oplyst at der ikke er adgang til internettet fra disse computere.

Stevnsfortet har fortsat ikke svaret på mit spørgsmål om hvorvidt der foreligger eventuelle retningslinjer for brugen af computerne, men jeg lægger nu til grund at der ikke foreligger sådanne (skriftlige) retningslinjer.

Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål ud over at bemærke at jeg går ud fra at Stevnfortet er opmærksom på at sikre at alle de unge der ønsker det, kan få lige adgang til at benytte computerne.

Stevnsfortet oplyste i den tidligere udtalelse at der ikke var noget overskud på videokontoen i 2002 idet indtægterne i 2002 blev anvendt til nyindkøb og videoleje. Jeg bad Stevnfortet om at oplyse om hvorvidt nyindkøb sigtede til nyindkøb af videofilm til Stevnfortets videotek eller til nyindkøb af tv-apparater.

Jeg anmodede tillige institutionen om at redegøre for det grundlag som tv-lejen (nu 40 kr. om ugen) var fastsat på, herunder for de udgifter der er forbundet med ordningen med udlejning af tv-apparater til de unge. Hvis "nyindkøb" sigtede til nyindkøb af videofilm til Stevnfortets videotek og ikke nye tv-apparater, bad jeg tillige om oplysning om hvorvidt lejeindtægten ved udlejning af tv-apparater til de unge overstiger de faktiske udgifter der er forbundet med udlejningen af tv-apparaterne, således at der fremkommer overskud af udlejningsordningen (som anvendes til nyindkøb af videoer og videoleje mv.). Jeg anmodede i den forbindelse om oplysning om stør-

relsen af de lejeindtægter som institutionen havde i 2003, og hvad beløbet var brugt til. Jeg bad samtidig om kopi af (eventuelt) skriftligt materiale om de nævnte forhold.

Stevnsfortet har oplyst at indtægterne fra udlejning af tv-apparater regnskabsteknisk indgår på en separat konto, og at pengene på denne konto ubeskåret anvendes til indkøb af videofilm. Stevnsfortet har videre oplyst at tv-lejen på de (nu) 40 kr. er fastsat ud fra et naturligt behov hvor otte elever hver betaler 40 kr. om ugen svarende til prisen for to nye film om ugen. I perioden 2003 til medio 2004 har der været balance på videokontoen idet alle lejeindtægter er brugt til indkøb af nye videofilm.

Selv om Stevnsfortet ikke har svaret på alle mine spørgsmål, foretager jeg mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om opkrævning og anvendelse af tv-leje.

Da Stevnsfortet i institutionens tidligere udtalelse ikke havde svaret på mit spørgsmål i den endelige rapport om hvilke ture de unge som har tilladelse til at få udgang, kommer på, og hvor ofte de finder sted, anmodede jeg på ny institutionen om at oplyse herom. Jeg bad samtidig på ny om en kopi af den instruks der henvises til i et af de bilag som jeg har modtaget.

Stevnsfortet har oplyst at de unge som har tilladelse til ledsaget udgang, kan komme på ture i nærområdet. Disse ture varierer i hyppighed og art. Som eksempler på sådanne ture har Stevnsfortet nævnt ture til tøjindkøb, til nærliggende naturområde, svømmehal, biograf, indkøb af materialer til værkstedet, og til gocartbane (umiddelbart udenfor sikringshegn). Stevnsfortet har desuden oplyst at det er institutionens holdning at ture ud af huset kun skal bruges i pædagogisk øjemed.

For så vidt angår udgang til afsonere har Stevnsfortet oplyst at institutionen følger retningslinjerne fra kriminalforsorgen, og at sådanne ture ikke bliver effektueret før der er kommet en aftale i stand med kriminalforsorgen (KIF-afdelingen).

Stevnsfortet har desuden vedlagt kopi af den nævnte instruks.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede desuden institutionen om at oplyse om mulighederne for at de unge en gang imellem kan købe mad udefra for egne penge til levering i institutionen.

Stevnsfortet har oplyst at de unge har mulighed for at købe mad udefra for egne penge.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 8. Kontakt til omverdenen mv.

Da magtanvendelsesbekendtgørelsen er udfærdiget efter forhandling med Justitsministeriet, jf. bekendtgørelsens indledning, gik jeg ud fra at Justitsministeriet – der har kompetencen til at fastsætte regler om udgang til varetægtssurrogatanbragte, jf. retsplejelovens § 765, stk. 5 – havde godkendt indholdet af magtanvendelsesbekendtgørelsens § 12, stk. 3, selv om den ikke svarer helt til § 4, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 680 af 10. juli 2000, herunder ikke medtager kravet om at udgang skal være med ledsager. Jeg bad dog Socialministeriet om at oplyse om det er en korrekt antagelse.

Socialministeriet har oplyst at Justitsministeriet har været inddraget i udarbejdelsen af magtanvendelsesbekendtgørelsen og ikke har haft bemærkninger til udformningen af bestemmelsen i § 12, stk. 3.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg gik i øvrigt ud fra at Socialministeriet ved (en eventuel) revision af magtanvendelsesbekendtgørelsen, ville overveje om § 12, stk. 3, skulle ændres så den indholds-

mæssigt svarer til § 4, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 680 af 10. juli 2000.

Socialministeriet har oplyst at ministeriet har påbegyndt arbejdet med revision af bekendtgørelsen, og at ministeriet i den forbindelse vil være opmærksom på spørgsmålet om indholdsmæssig overensstemmelse mellem de nævnte bestemmelser. Socialministeriet har samtidig oplyst at Justitsministeriet vil blive inddraget i arbejdet med den nye bekendtgørelse.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg nævnte at jeg gik ud fra at Stevnnsfortet ændrede sine interne regler om udgang til unge der er anbragt i sikret afdeling efter straffelovens § 74 a (ungdomssanktion), i overensstemmelse med de regler som ville blive fastsat af Justitsministeriet inden for kort tid.

Socialministeriet har bemærket at sådanne regler er fastsat ved bekendtgørelse nr. 2000 af 25. marts 2004 der trådte i kraft den 15. april 2004.

Jeg er opmærksom på denne bekendtgørelse – som blev udsendt dagen efter udsendelsen af min opfølgingsrapport i sagen vedrørende Stevnnsfortet.

Da Stevnnsfortet ikke havde besvaret min anmodning om en udtalelse vedrørende det retlige grundlag for meddelelse af udgang til unge som er anbragt på institutionen efter straffuldbyrdelseslovens § 78, stk. 2, og på socialpædagogisk grundlag, gentog jeg mit spørgsmål herom. Jeg bad i den forbindelse institutionen om at oplyse hvad der menes med at afsonere kan have "almindelig" udgang, jf. inspektionsrapporten s. 29. Jeg bemærkede at jeg er bekendt med bekendtgørelse nr. 571 af 5. juli 2002 (ved en fejl i rapporten angivet som 2003) om anbringelse af dømte i institution mv. uden for fængsel eller arresthus og vejledningen hertil (nr. 68 af samme dato), herunder vejledningens pkt. 24, samt med bestemmelsen i § 57 i loven om social service (den-

gang lovbekendtgørelse nr. 764 af 26. august 2003, nu lovbekendtgørelse nr. 708 af 29. juni 2004) og pkt. 145 og 155 i vejledning nr. 4 af 16. januar 2002 (ved en fejl i rapporten angivet som 2003) om særlig støtte til børn og unge.

Stevnsfortets ovennævnte besvarelse om ture ud af huset findes i et afsnit i institutionens udtalelse med overskriften ”Ad punkt 8” og er således så vidt ses (også) et svar på mit ovenfor nævnte spørgsmål. Stevnsfortet har som tidligere nævnt tillige samtidig vedlagt den interne instruks for udgang.

I svaret ovenfor er det som nævnt anført at der ikke gives udgang til afsonere uden at der foreligger en aftale herom med kriminalforsorgen. Af den vedlagte instruks fremgår det bl.a. at en afsoner følger det til enhver tid gældende regelsæt fra kriminalforsorgen (KIF).

Stevnsfortet har ikke i institutionens udtalelse oplyst (specifikt) om udgang til unge der er anbragt på socialpædagogisk grundlag, men af den vedlagte instruks fremgår det at udgange sker efter overvejelse mellem Stevnsfortet og hjemkommunen. Tilladelse gives af forstander der dog kan delegerer sin kompetence til afdelingsleder.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder i instruks.

Jeg bad Socialministeriet om at oplyse nærmere om hvad bestemmelsen i magtanvendelsesbekendtgørelsens § 11 tager sigte på. Efter denne bestemmelse kan amtskommunen efter indstilling fra institutionens leder træffe afgørelse om at børn eller unge som er anbragt på socialpædagogisk grundlag eller efter straffuldbyrdelseslovens § 78, stk. 2, ”for en kortere periode kan placeres” uden for afdelingen hvis placeringen er sikret via tæt voksenkontakt.

Socialministeriet har oplyst at der ikke foreligger en fast afgrænsning af hvad der skal forstås ved det citerede, men at det vil afhænge af den konkrete situation, herunder af hvornår formålet med en sådan placering kan anses for nået. Som eksempel på

en sådan placering har Socialministeriet nævnt et ophold af en uges varighed i et sommerhus, med tæt voksenkontakt, undertiden betegnet mandsopdækning.

Socialministeriet har videre oplyst at formålet med en placering fx kan være et forsøg på at en eller to pædagoger kan få en god kontakt med den unge. Et andet formål kan være at adskille en meget voldelig ung fra de øvrige på afdelingen for at forebygge yderligere voldelige episoder der kan betyde ekstra belastninger for såvel den unge som de øvrige på afdelingen. I sidstnævnte situation kan der være et særligt grundlag for at arbejde med "anger management" (håndtering af vrede).

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 11. Vold mv.

Amtet oplyste i amtets tidligere udtalelse at der var iværksat udarbejdelse af en vejledning på området, og at vejledningen ville blive fremsendt til mig når den var endeligt godkendt. Amtet har ikke med udtalelsen af 29. juli 2004 fremsendt en sådan vejledning eller omtalt vejledningen som jeg således går ud fra endnu ikke er (udarbejdet og) endeligt godkendt.

Jeg afventer således fortsat modtagelsen af en kopi af vejledningen når den er endeligt godkendt.

Ad punkt 12. Tilsyn

Jeg noterede mig at der ikke forelå noget skriftligt fra de besøg som fagkonsulenterne havde aflagt på Stevnstortet "idet besøgene som hovedregel har drejet sig om drøftelse af pædagogiske spørgsmål". Jeg tilkendegav at jeg forstod det sådan at der ville være blevet udarbejdet notat såfremt besøgene havde drejet sig om andet end hovedsagligt pædagogiske spørgsmål. Jeg bad amtet om at oplyse om det er korrekt forstået, og om det samtidig skal forstås sådan at de besøg som fagkonsulenterne har aflagt, ikke har været egentlige tilsyn efter den sociale retssikkerhedslovs § 39.

Jeg noterede mig endvidere at tilsynsmanualen ikke havde været brugt i forhold til Stevnfortet fordi denne institution alene havde været midlertidig. Jeg bad amtet om at oplyse om det skulle forstås sådan at amtet efter amtets opfattelse – på grund af institutionens midlertidige karakter – ikke havde haft pligt til at foretage tilsyn med denne institution efter den sociale retssikkerhedslovs § 39, eller blot sådan at denne manual ikke havde været brugt ved de tilsyn som amtet havde foretaget. Hvis sidstnævnte gjorde sig gældende, bad jeg amtet om at uddybe karakteren af de tilsyn som amtet havde foretaget, jf. amtets oplysning om at der hovedsageligt har været tale om drøftelse af pædagogiske spørgsmål, og om en udtalelse om hvorvidt tilsynene havde været i overensstemmelse med den sociale retssikkerhedslovs § 39, jf. Socialministeriets vejledning hertil (nu vejledning nr. 21 af 24. februar 2004, kapitel 40).

Jeg bad endvidere om Socialministeriets bemærkninger til amtets udtalelse.

Jeg bad desuden amtet om at oplyse hvor mange besøg (tilsyn) der havde været tale om, og hvor mange fagkonsulenter der havde medvirket ved disse besøg.

Da Storstrøms amtsråd ifølge en artikel i Dagbladet Køge den 29. januar 2004 havde godkendt at Stevnfortet blev gjort permanent, gik jeg ud fra at manualen fremover ville blive anvendt ved tilsyn på institutionen, og at der ville blive udfærdiget rapporter om de tilsyn der udføres. For en ordens skyld bad jeg dog amtet om at oplyse om det er en korrekt antagelse.

Endelig bad jeg amtet om at oplyse hvordan amtet sikrer en passende uafhængighed i forhold til institutionen for den eller de personer der udfører tilsynsbesøg.

Om tilsynet efter den sociale retssikkerhedslovs § 39 har amtet i sin udtalelse af 29. juli 2004 anført følgende:

”De besøg fagkonsulenterne har aflagt har som tidligere nævnt, hovedsageligt drejet sig om drøftelse af pædagogiske spørgsmål, men man har tillige drøftet hvorledes den almindelige pædagogiske praksis er tilrettelagt og fremkommet med forslag til hvorledes det kunne korrigeres i forhold

til mindre problemstillinger, således de ikke udviklede sig yderligere. Men det er imidlertid korrekt, at det primære formål med besøgene ikke har været egentlige tilsyn jfr. retssikkerhedslovens § 39.

Fagkonsulenterne har aflagt besøg på Stevnstortet i alt 16 gange, heraf har der været 2 konsulenter til stede de 6 af gangene.

Endvidere har Social- og psykiatriudvalget besøgt institutionen i efteråret 2002, og har således personligt ført tilsyn med forholdene på institutionen. Storstrøms Amts brugervejleder har endvidere aflagt besøg på institutionen, med henblik på at sikre, de unge får indflydelse på, hvordan dagligdagen tilrettelægges. Det har ikke været muligt for forvaltningen at finde referat fra dette møde, idet brugervejlederens referater og notater ikke journaliseres.

Det er korrekt, at Stevnstortet nu er blevet en permanent institution, og tilsynsmanualen vil fremover blive anvendt.

Med hensyn til uafhængigheden mellem institutionen og de personer der fører tilsyn med institutionen, kan det oplyses, at den pædagogiske konsulent der har det umiddelbare samarbejde med institutionen, ikke også fører tilsyn med denne. Medarbejderen der fører tilsyn med de økonomiske forhold m.v. på institutionen, er qua denne funktion, sagsbehandlende for institutionen i forhold til social- og psykiatriudvalget.

..."

Socialministeriet har i ministeriets udtalelse af 6. oktober 2004 anført følgende:

"... Ministeriet har ... noteret sig, at det af amtets udtalelse af 29. juli 2004 fremgår, at 'De besøg, fagkonsulenterne har aflagt, har som tidligere nævnt, hovedsageligt drejet sig om drøftelse af pædagogiske spørgsmål, men man har tillige drøftet hvorledes den almindelige pædagogiske praksis er tilrettelagt og fremkommet med forslag til hvorledes det kunne korrigeres i forhold til mindre problemstillinger, således de ikke udviklede sig yderligere. Men det er imidlertid korrekt, at det primære formål med besøgene ikke har været egentlige tilsyn, jf. retssikkerhedslovens § 39.'

Ministeriet bemærker hertil, at amtsrådet efter § 39 i retssikkerhedsloven har pligt til at føre tilsyn med, hvordan de amtskommunale opgaver løses, jf. § 38. Tilsynet omfatter både indholdet af tilbuddene og den måde, opgaverne udføres på. Det forhold, at der har været tale om midlertidige pladser, fritager ikke amtet fra at føre et egentligt tilsyn efter § 39 i retssikkerhedsloven med, hvordan de amtskommunale opgaver løses.

Efter amtets fremstilling er der tvivl om, hvorvidt amtet har ført et sådant egentligt tilsyn, jf. at det ikke var 'det primære formål med besøgene'.

Ministeriet har samtidig noteret sig, at det af amtets udtalelse fremgår, at 'tilsynsmanualen vil fremover blive anvendt'. Idet ministeriet hermed forudsætter, at amtet fører et egentligt tilsyn efter § 39 i retssikkerhedsloven med de sikrede pladser, vil ministeriet ikke foretage sig videre ad dette spørgsmål."

Jeg er enig med Socialministeriet i at det forhold at der har været tale om midlertidige pladser, ikke har fritaget amtet for at føre tilsyn efter den social retssikkerhedslovs § 39. Det er derfor beklageligt hvis der ikke har været ført sådanne tilsyn. Det bemærkes at jeg umiddelbart forstår amtets udtalelse sådan at der ikke har været ført egentlige tilsyn efter den nævnte bestemmelse, men der er (som anført af ministeriet) en vis tvivl om hvorvidt der har været ført sådanne tilsyn.

Jeg har noteret mig at den tilsynsmanual som amtet har udarbejdet, nu (efter at institutionen er gjort permanent) vil blive anvendt. Idet jeg ligesom Socialministeriet herved forudsætter at der fremover vil blive ført egentlige tilsyn efter den sociale retssikkerhedslovs § 39, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål. Dog bemærker jeg at jeg – som angivet i opfølgingsrapporten – går ud fra at der vil blive udfærdiget rapport vedrørende disse tilsyn.

Jeg har i øvrigt noteret mig det af amtet oplyste om karakteren af de tilsyn som har været udført, om antallet af fagkonsulenternes besøg, og hvor mange der har deltaget ved disse besøg, om at også Social- og psykiatriudvalget og amtets brugervejledere har besøgt institutionen, og om hvordan amtet sikrer en passende uafhængighed. Jeg foretager mig herefter ikke mere vedrørende amtets tilsyn med Stevnfortet.

Uanset at de rapporter/referater som udarbejdes om Socialministeriets besøg i institutionen, er internt arbejdsmateriale, anmodede jeg om kopi af rapporterne.

Socialministeriet har vedlagt en kopi af ministeriets notat fra ministeriet seneste besøg på Stevnfortet den 7. marts 2002 hvori også amtets børn- og ungechef deltog. Det fremgår af notatet at besøget varede 2½ time og omfattede flere forskellige forhold.

Jeg har noteret mig indholdet af dette notat.

Ad punkt 14.2. Lidt om sagerne

Som svar på mit spørgsmål vedrørende skematilførsel/indberetning i et konkret tilfælde (en anvendelse af magt den 17. september 2002), oplyste Stevnfortet at der var tale om en almindelig indberetning efter § 15, stk. 1. Jeg tilkendegav at jeg forstod det sådan at der var udarbejdet en rapport om magtanvendelsen som jeg imidlertid ikke modtog sammen med de øvrige rapporter. Jeg bad Stevnfortet om at oplyse om denne antagelse var korrekt.

Stevnfortet har oplyst at min antagelse er korrekt.

Det er efter min opfattelse beklageligt at jeg ikke modtog rapporten vedrørende denne magtanvendelse sammen med de øvrige rapporter.

Ad punkt 14.3. Anvendelse af skemaer mv.

Efter § 15, stk. 1, skal nærmere angivne oplysninger indføres i et (særligt udarbejdet) skema samme dag som magtanvendelsen har fundet sted. Pligten til at indføre oplysningerne påhviler efter bestemmelsen institutionens leder. Jeg bad Stevnfortet om at oplyse om udfyldelse af skemaerne (altid) sker samme dag som magtanvendelsen finder sted, og hvornår ledelsen orienteres og påfører sine bemærkninger.

Stevnfortet har ikke besvaret min anmodning.

Idet jeg i øvrigt henviser til det nedenfor anførte (i forbindelse med Socialministeriets udtalelse), går jeg ud fra at skemaerne normalt udfyldes af de involverede medarbejdere samme dag som magtanvendelsen har fundet sted, at ledelsen orienteres hurtigst muligt og ligeledes hurtigst muligt (inden for 24 timer) påfører sine bemærkninger på rapporten.

Da skemaerne så vidt ses var udfærdiget af amtet, bad jeg amtet om at overveje at indføje "dato" i det fortrykte/elektroniske skema til udfyldelse i forbindelse med underskrift fra de pågældende medarbejdere, således at det – ved udfyldelse heraf – bliver muligt at se hvornår oplysningerne er indført i skemaet. Jeg bad om underretning om resultatet af amtets overvejelser.

Amtet har oplyst at der vil ske en sådan indføjelse.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Selv om pligten til at indføje oplysninger i skemaet efter § 15, stk. 1, påhviler institutionens leder, gik jeg ud fra at Socialministeriet ikke havde bemærkninger til at oplysningerne i praksis indføres af de medarbejdere der har foretaget indgrebet, hvorefter ledelsen påfører sine bemærkninger, men for en ordens skyld bad jeg dog ministeriet om at oplyse om denne fremgangsmåde gav ministeriet anledning til bemærkninger. I den forbindelse bad jeg tillige ministeriet om en udtalelse om overholdelse af kravet om at institutionens leder skal indføre disse oplysninger **samme dag** som magtanvendelsen har fundet sted, i tilfælde hvor magtanvendelsen finder sted på tidspunkter (f.eks. om aftenen) hvor institutionens leder ikke er til stede, herunder om mulighederne for delegation af kompetencen efter denne bestemmelse.

Socialministeriet har i den anledning anført følgende:

”...

1. Ministeriet har ikke bemærkninger til, at oplysninger i skemaet efter § 15, stk. 1, i praksis indføres af de medarbejdere, der har foretaget indgrebet.
2. Ministeriet bemærker, at muligheden for at delegere kompetencen er til stede.
3. Med hensyn til kravet om, at oplysninger skal indføres 'samme dag' bemærkes, at indføring af oplysninger inden for 24 timer ikke vil give anledning til kritik fra ministeriets side, selv om der ikke er tale om 'samme dag'. Er indgrebet sket kort før midnat, kan det være praktisk umuligt at indføre oplysningerne 'samme dag'.

Ministeriet vil være opmærksomt på mulighederne for at præcisere bestemmelseerne på området i forbindelse med revisionen af bestemmelseerne.”

Jeg har – som det også fremgår af opfølgingsrapporten – ingen bemærkninger til at det i praksis er de medarbejdere der har anvendt magt, som udfylder magtanvendelseskemaerne hvorefter ledelsen påfører sine bemærkninger. Jeg har heller ingen bemærkninger til Socialministeriets opfattelse hvorefter institutionens leder vil kunne delegere sin kompetence efter (bl.a.) bekendtgørelsens § 15, stk. 1 (i overensstemmelse med sædvanlige kriterier for delegation). Jeg har i sagen vedrørende min inspektion af Den nye Ungeinstitution Grenen (mere generelt) bedt Socialministeriet om en udtalelse om i hvilket omfang (til hvem) der vil kunne ske delegation af lederens kompetence efter magtanvendelsesbekendtgørelsen.

Med hensyn til kravet om at oplysningerne skal indføres samme dag har Socialministeriet ikke udtrykkeligt nævnt at der – som angivet i bestemmelsen i § 15, stk. 1 – er tale om en pligt for **institutionens leder** til at indføre disse oplysninger. Tværtimod synes det af sammenhængen mellem pkt. 1 og 3 i ministeriets udtalelse at være ministeriets opfattelse at det er tilstrækkeligt at den medarbejder der har foretaget indgrebet, indfører sine oplysninger inden 24 timer. Jeg går dog ud fra at institutionens leder – eller den som vedkommende måtte have delegeret sin kompetence til – fortsat har pligt til at gennemse skemaerne og påføre sine kommentarer, og at det (også) skal ske inden 24 timer.

Da bekendtgørelsen er under revision, og ministeriet har oplyst at ministeriet vil være opmærksomt på spørgsmålet om præcisering af bestemmelserne i forbindelse hermed, går jeg ud fra at ministeriet også vil være opmærksomt på dette forhold, og jeg foretager mig derfor ikke mere vedrørende dette.

Af bekendtgørelsens § 15, stk. 2, fremgår det at skemaerne skal opbevares i institutionen i en særlig protokol. Jeg bad Stevnsfortet om at oplyse om institutionen opfylder dette krav.

Stevnsfortet har oplyst at institutionen i takt med Stevnsfortets udvikling nu opfylder kravene til viderebehandling af sagerne.

Idet jeg forstår det sådan at skemaerne (nu) opbevares i en "særlig protokol" (fx et ringbind), har jeg noteret mig det oplyste.

Idet Stevnsfortet havde oplyst at alle sager vedrørte magtanvendelse efter bekendtgørelsens § 2, stk. 1, og at skemaerne var sendt til amtet efter bestemmelsen i bekendtgørelsens § 15, bad jeg Stevnsfortet om at oplyse hvorfor skemaet vedrørende en magtanvendelse den 2. maj 2002 var sendt (faxet) til amtet den 6. maj 2002.

Stevnsfortet har oplyst at personalet nu er "opdateret med magtanvendelsesbekendtgørelsen og proceduren for indberetning via undervisning med amtets jurist", og at det i den aktuelle sag kan tilskrives dette. Jeg forstår det sådan at det ikke havde været nødvendigt at fremsende skemaet fra magtanvendelsen den 2. maj 2002 til amtet før ved månedens udgang, og at personalet ikke før ovennævnte undervisning var tilstrækkelig opmærksom på forskellen i de forskellige regler.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder om den vejledning om reglerne som har fundet sted (jf. også pkt. 14.4.).

Jeg tilkendegav at "føres" efter min opfattelse efter en sproglig fortolkning ikke kan omfatte det forhold at en person bæres. Jeg tilkendegav ligeledes at jeg gik ud fra at ministeriet i forbindelse med revision af bekendtgørelsen om magtanvendelse ville overveje at præcisere/medtage dette spørgsmål.

Socialministeriet har noteret sig min opfattelse og har anført at ministeriet vil være opmærksomt på spørgsmålet om en præcisering i forbindelse med revisionen af bekendtgørelsen.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad Stevnfortet om at oplyse nærmere om den måde hvorpå de unge ved magtanvendelserne den 21. og 22. maj 2003 var blevet båret til deres værelser, og om amtets vurdering af hvorvidt der på denne baggrund isoleret set er tale om magtanvendelse der falder inden for magtanvendelsesbekendtgørelsens § 2, stk. 1. Jeg bad tillige om Socialministeriets bemærkninger hertil.

Stevnfortet har oplyst at de unge i begge tilfælde er blevet båret i arme, overkrop og ben. Amtet er ikke kommet med bemærkninger som ønsket.

Socialministeriet har citeret Stevnfortets udtalelse og har herefter anført følgende:

"Beskrivelsen er meget summarisk og beskriver således ikke mere detaljeret de konkrete omstændigheder, der gør det påkrævet, at der udøves den konkrete form for magtanvendelse. Ministeriet bemærker mere generelt, at det til opfyldelse af et formål om at få et barn eller en ung, der fysisk modarbejder at komme til et andet opholdssted, f.eks. ved passage af døråbning, kan vise sig nødvendigt at begrænse en fri bevægelighed af benene, idet barnet eller den unge i modsat fald risikerer at lide unødigt fysisk skade ved passagen."

Hverken amtet eller ministeriet har således konkret forholdt sig til hvorvidt magtanvendelsen i de to konkrete tilfælde isoleret set var omfattet af magtanvendelsesbekendtgørelsens § 2, stk. 1.

Efter omstændighederne foretager jeg mig dog ikke mere vedrørende dette forhold.

Jeg har ingen bemærkninger til Socialministeriets generelle opfattelse hvorefter det – for ikke at risikere at barnet eller den unge lider unødigt fysisk skade – kan være nødvendigt at begrænse en fri bevægelighed af benene. Som nævnt ovenfor har jeg i øvrigt noteret mig at Socialministeriet vil være opmærksomt på spørgsmålet om en præcisering af bestemmelsen i magtanvendelsesbekendtgørelsens § 2, stk. 1, i forbindelse med den forestående revision af bekendtgørelsen.

Jeg noterede mig at Socialministeriet var i færd med at udarbejde et grundlag for en høring om en ny magtanvendelsesbekendtgørelse for børn og unge, og at ministeriet i tilknytning hertil påregnede udarbejdet en vejledning om magtanvendelse. Jeg bad ministeriet om at underrette mig når bekendtgørelsen og vejledningen blev sendt ud.

Socialministeriet har i en udtalelse af 2. september 2004 i sagen vedrørende min inspektion af Den nye Ungeinstitution Grenen oplyst at der er igangsat et arbejde med gennemskrivning af bekendtgørelsen med henblik på at en ny bekendtgørelse kan træde i kraft den 1. januar 2005. Ministeriet har desuden oplyst at bekendtgørelsen vil blive udsendt med et orienteringsbrev, men at ministeriet aktuelt ikke kan stille i udsigt at der vil blive udarbejdet en vejledning.

Jeg afventer således (fortsat) underretning når den nye bekendtgørelse bliver sendt ud og beder om at modtage en kopi af det orienteringsbrev som samtidig vil blive udsendt.

Ad punkt 14.4. Amtets tilsyn med Stevnsfortets anvendelse af magtanvendelsesbekendtgørelsen

Jeg kom med bemærkninger til anvendelsen af samme skema til skematilførsel efter bekendtgørelsens § 15 og indberetning efter bekendtgørelsens § 16 og tilkendegav at det efter min opfattelse under alle omstændigheder ville være hensigtsmæssigt hvis det udtrykkeligt fremgår om der (efter institutionens opfattelse) er tale om magtanvendelse efter bekendtgørelsens § 2, stk. 1, eller nødværge efter bekendtgørelsens § 2, stk. 2. Jeg gik ud fra at amtet i lyset af disse bemærkninger ville overveje at ændre skemaet.

Amtet har oplyst at amtet vil ændre skemaerne så det udtrykkeligt fremgår om der (efter institutionens opfattelse) er tale om magtanvendelse efter § 2, stk. 1 eller 2.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg gik i øvrigt ud fra at institutionerne (herunder Stevnsfortet på det møde med samtlige medarbejdere hvor magtanvendelsesbekendtgørelsens regler blev gennemgået, jf. rapportens pkt. 12) var vejledt om hvornår der skal ske henholdsvis skematilførsel og indberetning, og om de (forskellige) regler der gælder herom.

Amtet har oplyst at Stevnsfortets medarbejdere er blevet vejledt om hvornår der skal ske skematilførsel og indberetning, og om de forskellige regler der gælder herom.

Jeg har noteret mig det oplyste.

15. Opfølgning

Jeg har bedt Stevnsfortet om oplysninger vedrørende to spørgsmål under punkt 5. Jeg beder om at svaret sendes gennem Storstrøms Amt og Socialministeriet. Jeg afventer i øvrigt underretning fra amtet og Socialministeriet når henholdsvis vejled-

ning vedrørende amtets voldspolitik og den nye magtanvendelsesbekendtgørelse sendes ud.

16. Underretning

Denne rapport sendes til Stevnfortet, Storstrøms Amt, Socialministeriet, Folketingets Retsudvalg, Tilsynet i henhold til Grundlovens § 71, stk. 7, og de unge i institutionen.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lennart Frandsen', written in a cursive style.

Lennart Frandsen
Inspektionschef